

א) לעיל פה, ב) מוסף זמנים רפ"ד פסחים ענ. ירוש' פסחים פ"ו ה"ה, א) לעיל סב; ד) [פסחים דף לז: ע"ג]; ט) ירוש' שם, ו) [נע' מו' לעיל ע"ג]; טז"ה ונטריפה בכורות לז: ד"ה פסקא; ז) [לעיל פב., ט) פ] בית המדרש [נע' רש"י מנחות פנ:]; ט) שירך לעיל במשנה קג.; י) [ערויבין מו.]; יא) [נע"ש מו' יצמות לו. ד"ה מו, וביק' ל: ד"ה ומכמים, ובי"מ עב. ד"ה קוסין, ובי"ג לז: ד"ה ומכמים, וביכורות כח. ד"ה ר"מ].

הגהות הב"ח
(א) רש"י ד"ה וטעור בו לבית השריפה ואני כליז' ומזהב ילא נמתק:

שינויי נוסחאות

א) קמיופילו התניא ועשית כליז' (ש"ס:); ב) לא אליבא כו' כליז' וכיה' בכל תנאי' (ש"ס:); ג) כש"מ גנים ארצא, וכיה' ככסה"י רש"י, אכל התוס' גרסי ארבעב; ד) ז"ל דתניא (בה"ה הגר"י); ה) ז"ל ותיבא (ש"ס:); ו) ז"ל תימא (ש"ס:); ז) דאפילו (ש"ס:); ח) [נע"ש דרבי אליעזר, ומינה דאדילי לימא: ט) מפסדין (ש"ס:); י) דליבא (כ"ס:); יא) כתיב' טסף (ש"ס:); יב) שרחו בקרבן זה, וע' פיסט מלאכות גפ"י כתיב' אמתות: יג) דאע"פ (כ"ס:); יד) הדידה איובא דקתני גבי יוצא אס דוק כו' כליז' (ש"ס וכ"ס:); טו) כתיב' דיו קל, וכס' פלגיה' גרסי מבלתי: טז) ועין כש"מ דרבי טון שמעון נטרפו והלוי' הוא כליז' (ש"ס:); יז) בו פסול אחר (ש"ס:); יח) גבי יוצא לא מרצה הז"ן וקאמר אס ורק הורלה אלמא ק"ל ה"י היה לו לרבי יהושע דגרשה זו דאס אין גשר אין דס דאס ורק הורלה הלכך גבי אבוד ושרוף נמי אע"ג דבדיעבד נמי פסול כדלמרינן בגיביל' זולין (פסחים ע"ג): לענין עור מיהא מודה: **למאות לא קאמר**, דהני הכשר מלותן כדן וכי קאמר ר' חנינא כגשרפין מחמת פסולן: **והאיכא קודם הפשט וקודם זריקה**, דצ"ן לרבי צ"ן לרבי אלעזר ברבי שמעון נשרף לרבי משוס דקודם הפשט ולרבי אלעזר משוס דקודם זריקה: **הלון קאמרי**, מימי לא ראימי עור מופשט יוצא לבית השריפה והנפסל קודם הפשט עורו נשרף כבשרו: ט) ואין מפשיטים אותו: **והאיכא אחר הפשט קודם זריקה**, דלרבי אלעזר ברבי שמעון הלון: ט) ונשרף הוא: ומשני רבי חנינא כרבי ס"ג, דלמחר הדם מרצה על העור: ה"ג ואצ"ח אפילו תימא כר' אלעזר בר"ש ומודה רבי שאין הפשט קודם זריקה לא איתרמי נמינו דאפילו לרבי דלמחר הדם מרצה על העור בפני עצמו מודה הוא דאין הפשט קודם זריקה (ולא הורגלו כדן) וכל שכן לרבי אלעזר ברבי שמעון לא הורגלו כדן: **והאיכא נמצאם טריפה צבני מעיים**, לא י"ח נמצא פסולו עד שהופשט ופסול זה קודם זריקה וקודם הפשט היה צו דקס"ד י"ח דצ"ן לרבי וצ"ן לרבי אלעזר נשרף כדלמרון לרבי משוס דקודם הפשט ולרבי אלעזר משוס קודם זריקה: **מלצה**, הואיל ולא הוכר פסולו כיון דשמעינן לרבי חנינא דלמחר בשאר קדשים מרצה למה לי לאשמעינן ככור: י) דאפילו כגזולין, ככור בעל מוס הנשחט צו: יא) כמדינה על מומו ולא התירו הכתוב אלא באכילה כדכתיב (דברים טו) כשעריך תאכלנו אכל אס מת עורו אסור וטעון קצורה ואשמעינן רבי עקיבא דהיכא דלא ניכר: יב) טריפתו עד לאחר הפשט שראה שחיטתו והפשט עורו כאליו נורק דמו כמקדש ונמצא טריפה לאחר הפשט: **בשר בקבורה**, יב) דאין מאכילין קדשים לכלבים ושריפה ליכא דאין שריפה בקדשים אלא כשהוצאה: יב) לעורה ונפסלו לאחר שחיטה: **והעור בשריפה**, לא ידענא טעמא, ונראה בעיני דל"ג האי פירושא י"ח אלא ה"ג והלכה כדברי חכמים ותו לא מידל, ותוספתא י"ח זו גירסא דתלמידי י"ח תרביצא י"ח היא וטעו צמה ששינוו כמשנתנו כמילתייהו דרצנן י"ח לבית השריפה (ב) ילא ואני אומר דרצנן לאו אדר"ע קיימי דאיירי בצכור כגזולין אלא אדרבי חנינא קיימי דאיירי בקדשי המקדש: **ברתני' נשרפין צנים הדשן**, חוץ לג' מחנות כדלילף לקמן בפירקין דף קה"ג: י) **ומטמאין בגדים**, לעסקוין יב) כן כדכתיב (ויקרא טו) והשרוף אותם וגו': **שלא כמלותן**, שנפסלו טעונין יב) שריפה כשאר פסולי קדשים: **צנים הנירה**, פעמים בעורה פעמים צהר הבית כדלמרינן בגמרא [ע"ג]: היו

רבי אלעזר ברבי שמעון כו'. קסבר צוריקה כשרה תליא הימר העור אכל נפסל בשר קודם זריקה אין העור מותר ואפילו הופשט קודם פסולו: מ"ד. הדם מרצה על העור לאחר שנפסל בשר: **כרבי אליעזר**, דלמחר דס אע"פ שאין בשר: **אליבא דר' אליעזר כ"ע לא**

פליגי, כלומר מילמיה דרבי אלעזר ברבי שמעון דלמחר לא הורלה ודאי פלוגתא היא דעל כרחך מודה הוא דלילו רבי אליעזר לא קאי כוותיה דהא קאמר ירוק לכתמילה אף ע"פ שאין בשר כגון אבד או נשרף אלמא זריקה מעלייתא היא: כי פליגי **אליבא דרבי יהושע**, כלומר הא דלמחר דמ"ד הורלה כר' אליעזר ולא כרבי יהושע לימא דאפילו אליבא דרבי יהושע אמרה רבי למילמיה: **ה"ג עד כאן לא א"ר יהושע אלא כבשר דליכא פסידא לכהנים**, ע"כ לא קאמר רבי יהושע אס אין בשר אין דס אלא לענין לעלות קרבן לבעלים למוזה דליכא פסידא לכהנים והמורה אמרה (דברים יג) הכשר והדס: **אכל לענין עור דאיכא פסידא לכהנים אפילו רבי יהושע מודה**, דלא מפסידנא י"ח להו שלא כד"ן ואס נשרף בשר או אבד קודם זריקה לכתמילה לא חרוק וליכא י) פסידא לכהנים שהרי לא קרב הקרבן י"ח ואס עבר חרק הדם היא זריקה להמיר העור אע"פ י"ח שלא עלה לו הקרבן הקרבה הי וקרניה ציה עור העולה אשר הקריב: **מידי דהוה י"ח אדיעבד**, דקמני אס ורק הורלה.

הינא גבי נטמא איכא למימר הז"ן מרצה אכל י" גבי יוצא לא מרצה הז"ן וקאמר אס ורק הורלה אלמא ק"ל ה"י היה לו לרבי יהושע דגרשה זו דאס אין גשר אין דס דאס ורק הורלה הלכך גבי אבוד ושרוף נמי אע"ג דבדיעבד נמי פסול כדלמרינן בגיביל' זולין

(פסחים ע"ג): לענין עור מיהא מודה: **למאות לא קאמר**, דהני הכשר מלותן כדן וכי קאמר ר' חנינא כגשרפין מחמת פסולן: **והאיכא קודם הפשט וקודם זריקה**, דצ"ן לרבי צ"ן לרבי אלעזר ברבי שמעון נשרף לרבי משוס דקודם הפשט ולרבי אלעזר משוס דקודם זריקה: **הלון קאמרי**, מימי לא ראימי עור מופשט יוצא לבית השריפה והנפסל קודם הפשט עורו נשרף כבשרו: ט) ואין מפשיטים אותו: **והאיכא אחר הפשט קודם זריקה**, דלרבי אלעזר ברבי שמעון הלון: ט) ונשרף הוא: ומשני רבי חנינא כרבי

ס"ג, דלמחר הדם מרצה על העור: ה"ג ואצ"ח אפילו תימא כר' אלעזר בר"ש ומודה רבי שאין הפשט קודם זריקה לא איתרמי נמינו דאפילו לרבי דלמחר הדם מרצה על העור בפני עצמו מודה הוא דאין הפשט קודם זריקה (ולא הורגלו כדן) וכל שכן לרבי אלעזר ברבי שמעון לא הורגלו כדן: **והאיכא נמצאם טריפה צבני מעיים**, לא י"ח נמצא פסולו עד שהופשט ופסול זה קודם זריקה וקודם הפשט היה צו דקס"ד י"ח דצ"ן לרבי וצ"ן לרבי אלעזר נשרף כדלמרון לרבי משוס דקודם הפשט ולרבי אלעזר משוס קודם זריקה: **מלצה**, הואיל ולא הוכר פסולו כיון דשמעינן לרבי חנינא דלמחר בשאר קדשים מרצה למה לי לאשמעינן ככור: י) דאפילו כגזולין, ככור בעל מוס הנשחט צו: יא) כמדינה על מומו ולא התירו הכתוב אלא באכילה כדכתיב (דברים טו) כשעריך תאכלנו אכל אס מת עורו אסור וטעון קצורה ואשמעינן רבי עקיבא דהיכא דלא ניכר: יב) טריפתו עד לאחר הפשט שראה שחיטתו והפשט עורו כאליו נורק דמו כמקדש ונמצא טריפה לאחר הפשט: **בשר בקבורה**, יב) דאין מאכילין קדשים לכלבים ושריפה ליכא דאין שריפה בקדשים אלא כשהוצאה: יב) לעורה ונפסלו לאחר שחיטה: **והעור בשריפה**, לא ידענא טעמא, ונראה בעיני דל"ג האי פירושא י"ח אלא ה"ג והלכה כדברי חכמים ותו לא מידל, ותוספתא י"ח זו גירסא דתלמידי י"ח תרביצא י"ח היא וטעו צמה ששינוו כמשנתנו כמילתייהו דרצנן י"ח לבית השריפה (ב) ילא ואני אומר דרצנן לאו אדר"ע קיימי דאיירי בצכור כגזולין אלא אדרבי חנינא קיימי דאיירי בקדשי המקדש: **ברתני' נשרפין צנים הדשן**, חוץ לג' מחנות כדלילף לקמן בפירקין דף קה"ג: י) **ומטמאין בגדים**, לעסקוין יב) כן כדכתיב (ויקרא טו) והשרוף אותם וגו': **שלא כמלותן**, שנפסלו טעונין יב) שריפה כשאר פסולי קדשים: **צנים הנירה**, פעמים בעורה פעמים צהר הבית כדלמרינן בגמרא [ע"ג]: היו

מאן דאמר לא הורצה כרבי יהושע, תימא היכי מני סבר כוותיה הא קמני ומודה רבי יהושע דאס ורק הורלה כדכסמון ונראה לפרש ומ"ד י"ח לא הורלה כר' יהושע דגזר נטמא בשר או נפסל דלא חרוק אטו אבוד ושרוף דליכא בשר כלל דהתם אפילו בדיעבד לא הורלה והכא נמי אין הדם מרצה

על העור בפני עצמו אפילו בדיעבד כנטמא גזירה אטו אבוד ושרוף ולא מיירי הכא באבוד ושרוף אלא כנטמא או נפסל ומ"ד הורלה ע"כ לא קאמר רבי יהושע דגזר י"ח אטו אבוד ושרוף ולא חרוק אלא גבי צעלים דליכא פסידא לכהנים שעדיין לא זכו צעורו אכל עור דאיכא פסידא [דכהנים] דכבר זכו כהנים משזרקו הדם התם לא גזרינן אטו אבוד ושרוף מידי דהוה אדיעבד פי' כפסול יוצא וטומאה דדיעבד אס ורק הורלה ולא גזרינן הכא נמי מרצה הדם על העור בפני עצמו ופירוש הקותרס דמוק: ט) א"ר עקיבא מדבריו אמרנו כו'. משמע דוקא צעורו יצאתו הכהנים אכל כבשרו לא דאפילו לעוצדי כוכבים אסור והקשה ה"ר אפרים דצפרק כל פסולי המוקדשים (כבורות לז): ממיר רבי עקיבא אפילו לעוצדי כוכבים ולעיל פי' ברש פרק התערוצות (דף ע"א:): אכל לא התירו הא לאו הכי לא והיינו דלא כר"מ דקנים צפרק י"ח (כל פסולי המוקדשין דף לז). כצכור שנשחט שלא על פי מומחה מכלן דקדק בלכות גדולתו דהא דקיימא לן י' כרבי מאיר כגזירותיו דוקא כגזירותיו ולא כקנסיו י'.

ומודה רבי יהושע שאם זרק הורצה: א"ר חנינא סגן הכהנים כו': ולא הרי פרים הנשרפים ושעירים הנשרפים למצותן לא קאמרינן הרי י"ח קודם הפשט וקודם זריקה חלוץ קאמרינן והאיכא אחר הפשט וקודם זריקה לרבי אלעזר ברבי שמעון דאמר אין הדם מרצה על העור בפני עצמו רבי חנינא כרבי סבירא ליה ואיבעית אימא אפילו תוקמא י"ח כרבי אלעזר ברבי שמעון מודה רבי שאין הפשט קודם זריקה והאיכא נמצאת טריפה בבני מעיים קסבר נמצאת טריפה בבני מעיים מרצה דיקא נמי דקתני א"ר עקיבא מדבריו למדנו שהמפשיט את הבכור ונמצא טריפה שיאותו הכהנים בעורו ש"מ ואלא מאי קמ"ל ר"ע הא קמ"ל אפילו י"ח כגזולין א"ר חייא בר אבא א"ר יוחנן ה"הלכה כר"ע ואף ר"ע לא אמר אלא כשהתירו מומחה אבל לא התירו מומחה לא יוהלכתא כדברי חכמים י' (בשר בקבורה והעור בשריפה): **ברתני'** פרים הנשרפים ושעירים הנשרפים בזמן שהן נשרפין כמצותן י'נשרפים בבית הדשן י'ומטמאין בגדים ואם אינן נשרפין כמצותן נשרפין בבית י'הבירה ואינן מטמאין בגדים

טבול יום פרק שנים עשר זבחים

קד.

עין משפט ונר מצוה

בט א מיי פרק א מהלכות פסח"מ הלכה לא:
ב מיי פ"ו מהלכות מעה"ק הלכה ד:
ג ד מיי פרק א מהלכות פסח"מ הלכה לא:
ג הו מיי פ"ג מהג' בכורות הלכה י' וע"ש כ"מ:
גא ז מיי פ"ו מהלכות מעה"ק הלכה ד:
גב ח מיי פ"ה מהלכות פרה אדומה הלכה ד:
גט ט מיי פרק ז מהלכות מעה"ק הלכה ד ופ"ה מהלכות פרה הלכה ד:

תורה אור השלם

1. ועשית עלותיך הבשר והדגם על מזבח וזוהו אֱלֹהֶיךָ ודם וזֶבְחֶיךָ יִשָּׁפֵךְ על מזבח וזֶבְחֶיךָ אֱלֹהֶיךָ והבשר תאכל:
דברים יב, כו

מוסף רש"י

אם אין בשר, ולא כגון שנטמא או שאכל, אין הדם מרק (פסחים יו.) דם אע"פ שאין בשר. כשרה ונפטרו הנעלים מה דם. עולה: בוריקה. שעומד בלחך וחרק מן הכלי, כדכתיב וחרק: אף בשר בוריקה. אלמא חויר יס וממת האויר חוקק לזריקה (שעומד כבש וחרק אל כבש האויר למעכה: שריחו יש בין כבש לכבש וחרק יס בין כבש למומח שלא היה ראש הכבש טעם מנומח אלף חויר מעט מפקסו בימימי (לעיל טב) ובעיני' פסחים יט.) והמקל את האיברים עומד על הכבש וחרקו על מערכת העגלים לקיים מצות זריקה: או נפסל. כטול יוס (פסחים יט) ר"א אומר יורוק. את הדם, ר"ח לטעמייהו דלמחר כתיב זולין (דף ע.) דם אע"פ שאין בשר: ר' יהושע אומר לא יורוק, ר' יהושע לטעמייהו דלמחר אס אין בשר אין דם, וילא חוץ לקליש כבשר קדשי הקדשים קאמר, שמחילה שלכן חומת עורה, כדכתיב כטולה כתיב אתל מעט אכליהו, ואס יאמא נפסלת כדלפינן כתיב זולין מאל הקודש פנימה (ש"ס טז):

שיטה מקובצת

ת"ל ועשית עלותיך כו'. עין לעיל דף פ"ב ע"ג: ואף רבי עקיבא, עיין בתוס' בכורות (דף ל"ב ע"ג):

^[1] עין לעיל דף פ"ב ע"ג: ואף רבי עקיבא, עיין בתוס' בכורות (דף ל"ב ע"ג):